

Fővárosi Törvényszék

Az ügy száma:

105.K.704.511/2020/11.

A felperes:

Volvo Hungária Kft.
(1117 Budapest, Cinkotai út 34.)

A felperes képviselője:

Az alperes:

Gazdasági Versenyhivatal
(1054 Budapest, Alkotmány utca 5.)

Az alperes képviselője:

dr. Ay Zoltán Nándor kamarai jogtanácsos
eljárási bírságot kiszabó VJ/30-145/2018. számú
közigazgatási végzés jogszerűségének vizsgálata

A per tárgya:

Í t é l e t

A Fővárosi Törvényszék az alperes 2019. december 19. napján kelt VJ/30-145/2018. számú végzését megsemmisíti és az alperest új eljárásra kötelezi.

A felek költségeiket maguk viselik.

A kereseti illeték az állam terhén marad.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

Az ítélet alapjául szolgáló tényállás

- [1] Az alperes 2018. október 9-én VJ/30/2018. számon versenyfelügyeleti eljárást indított többek között a felperessel szemben gazdasági versenyt korlátozó megállapodás tilalmának feltételezett megsértése miatt, és a Fővárosi Törvényszék 19.Kpk.720.103/2018/2. számú végzése alapján előzetes értesítés nélküli helyszíni vizsgálatot tartott a felperes székhelyén 2018. október 9. és 10. napjain.
- [2] Az ügyindító végzésben az alperes tájékoztatást adott a versenyfelügyeleti eljárás szabályairól, ekként arról, hogy az eljárás alá vont köteles a vizsgáló felhívására a számítástechnikai rendszeren vagy adathordozón rögzített adatokat olvasható és másolható formában hozzáférhetővé tenni.
- [3] A helyszíni kutatás során a felperes sales managere, _____ és a kereskedelmi igazgatója, _____ által használt laptopok nem álltak rendelkezésre, ezért a vizsgálók elrendelték azok zár alá vételét, és megtiltották, hogy azokon bármilyen adatmódosítást végezzenek, azokat használják, egyúttal kötelezték a birtokosokat, hogy bocsássák a laptopokat az alperes

- rendelkezésre 2018. október 10-én 10 órakor, továbbá elkezdtek az érintett személyek mailboxainak a leszinkronizálását a felperes hálózati szerveréről, a felperes által a rendelkezésükre bocsátott laptopokon. A leszinkronizálás a helyszíni kutatás lezárultáig befejeződött, amelyről a vizsgálók forensic image másolatot készítettek.
- [4] A felperes 2018. október 10. napján rendelkezésre bocsátotta a hiányzó laptopokat, azokról alperes tükörmásolatot készített, ugyanakkor többszöri próbálkozás ellenére sem fért hozzá az azokon tárolt adatokhoz azok kettős titkosítása miatt.
- [5] A felperes 2019. januárjában engedékenységi kérelmet nyújtott be.
- [6] A vizsgálók a felperessel szemben a 2019. június 7-én kelt VJ/30-68/2018. számú végzésükkel 300.000.0000 forint eljárási bírságot szabtak ki.
- [7] A felperes a végzéssel szemben fellebbezést nyújtott be, melyben többek között előadta, hogy az általa bevont külső informatikai szakértő (EY) szintén másolatot készített az érintett laptopokról 2018. október 11. napján, melynek feloldása részükről sem sikerült, csupán a felperes által 2018. október 13. napján átadott felhasználónevekkel és jelszavakkal. Ennek okán az alperes a végzést megsemmisítette, és a vizsgálókat új eljárás lefolytatására utasította a tényállás további tisztázása érdekében.
- [8] A vizsgálók 2019. augusztus 29-én kelt és 2019. augusztus 30-án kézbesített végzésükkel 2019. szeptember 9-ére vizsgálati cselekményt rendeltek el az adathordozók feloldásának megkísérlésére, ugyanakkor a felperes felhasználói profilját 2019. szeptember 8. napján –az új eljárás első eljárási cselekménye előtti napon – véglegesen törölte. Mivel a titkosítás feloldására 2019. október 15-én, 16-án és 17-én újabb folytatódó eljárási cselekmény során tett kísérletek szintén részben sikertelenek maradtak, ezért a vizsgálók elfogadták a felperes 2019. október 4-én kelt beadványában foglalt indítványát, amely szerint a által használt laptop merevlemezéről az EY által 2018. október 11-én készített tükörmásolatot a felperes alperes rendelkezésére bocsátja azzal, hogy a titkosítás feloldását alperes hivatalos helyiségében végezzék el, amelyre 2019. november 4-én került sor. Ekként az alperes számára olvasható formában hozzáférhetővé váltak az EY által 2018. október 11-én a laptopjának merevlemezéről készített másolaton lévő adatok.
- [9] A vizsgálók a fenti előzmények után a 2019. december 19-én kelt VJ/30-145/2018. számú végzésükben (a továbbiakban: elsőfokú végzés) felperessel szemben ismételten 300.000.000 forint eljárási bírságot szabtak ki a tisztességtelen piaci magatartás és a versenykorlátozás tilalmáról szóló 1996. évi LVII. törvény (a továbbiakban: Tpt.) 61. § (1) bekezdése alapján. Megállapították, hogy a felperes a versenyfelügyeleti eljárás során egyrészt az alperes által felperestől birtokba vett adathordozókon és két mailboxon található adatokat nem bocsátotta olvasható formátumban a rendelkezésükre, másrészt elhallgatta azt a tényt, hogy a rendelkezésre bocsátott adathordozók kettős titkosítással vannak ellátva, és hogy a titkosítást milyen módon lehet feloldani, így azokat nem tette hozzáférhetővé, harmadrészt felhasználói profilját véglegesen és visszavonhatatlanul törölte 2019. szeptember 8. napján, amely magatartások a valós tényállás feltárásának megghiúsítására irányultak. Rögzítette továbbá, hogy a magatartások – a profiltörlesztés kivételével – az eljárás elhúzását is eredményezték.
- [10] A felperes fellebbezésére eljár alperes a 2020. március 20-án kelt VJ/30-181/2018. számú végzésével (a továbbiakban: alperes végzése) helybenhagyta az elsőfokú végzést.
- [11] Indokolásában rámutatott, hogy az ügyindító végzés és a rajtaütéskor adott tájékoztató tartalmazta a megfelelő és szükséges felhívásokat is, amelyeket egy jogi képvisellel eljáró félnek tudnia kell megfelelően értelmezni, vagy amennyiben abból nem egyértelműek számára a jogai és kötelezettségei, úgy azt jeleznie kellett volna a vizsgálók felé. Hangsúlyozta, hogy az ügyindító végzés tartalmazta a megfelelő felhívásokat, amely ellenére a felperes képviselője nem adott tájékoztatást arról, hogy az érintett adatállományok titkosítás feloldása nélkül nem olvashatóak, annak ténye pedig, hogy végül nem került feltárássra a titkosítás feloldás sikertelenségének oka, nem módosít a felperes eljárásán és annak eredményén.

- [12] Kiemelte, hogy a tényállás adatvesztés nélküli teljes körű feltárását csak az biztosíthatja, ha az eljárás alá vont az adathordozó átadásakor a törvényben foglaltaknak megfelelően biztosítja az olvashatóságot is.
- [13] Az együttműködési kötelezettség körében kifejtette, hogy az nem merülhet ki a helyszíni és eljárás alatti passzív magatartás tanúsításában, felperesnek minden szükséges technikai felvilágosítást meg kell adnia a hatóságnak különösen olyan esetben, amikor a kérés konkrét, jól körülhatárolható adatra vonatkozik; a felperes együttműködési kötelezettsége nem csupán az adatállományok átadására terjed ki, hanem a Tptv. 65. § (1) bekezdésére, az eljárás indokolatlan elhúzásának elkerülését biztosítandó szabályokra, illetve az általános jóhiszemű együttműködési kötelezettségre figyelemmel arra is, hogy ismertesse a titkosítás tényét, valamint az annak feloldásához szükséges kulcsokat és módszereket.
- [14] Kifejtette, hogy hónapokkal korábban lehetősége lett volna az érintett adatállományok vizsgálatának lefolytatására, amennyiben a felperes azokat titkosítást mellőzve, de legalább a feloldási kulcsok mihamarabbi szolgáltatása mellett adja át a részére, amelyet egyébként a saját külső informatikai szolgáltatója (az EY) részére rövid időn belül teljesíteni is tudott.
- [15] Rámutatott, hogy a magatartás értékelésekor releváns módon, az engedékenységi kérelem benyújtását követő magatartás esetében vette figyelembe az engedékenységi kérelmet, mint jelentős tény, ugyanis felhasználói profiljának törlésére 2019. szeptember 8-án került sor, ami az engedékenységi kérelem benyújtását követően történt. Ezt a magatartást alperes az eljárás feltárásának megghiúsítását célzó tevékenységnek minősítette, és ennek megfelelően értékelte. Másrészt kiemelte az engedékenységi kérelemre hivatkozva, hogy a feltételezett jogsértésben leginkább érintett munkavállaló, tehát felperes a legfontosabb személy levelezését nem tette hozzáférhetővé olvasható formában.
- [16] Kiemelte, hogy a Tptv. 65. § (1) előírása általános kötelezettséget állapít meg a vizsgálat alá vont ügyfél részére, és az eljárást megindító végzésben már megjelölésre kerültek a Tptv. 65. § (1) és (2) bekezdései, és az (1) bekezdés a teljes kutatás és eljárás során általános kötelezettséggel írja elő a bekért adatállományok tekintetében az olvasható és másolható módon történő rendelkezésre bocsátást. Rámutatott, hogy nyilvánvalóan nem úgy kívánja a vizsgálandó adatokat vizsgálat alá vonni, hogy azoknak a megismerése lehetetlen, vagy jelentős nehézségekbe ütközik, és eljárása során sem elvárható, hogy minden egyes kutatási mozzanatnál külön megkérdezze a felperest, illetve egyéb módon vizsgálódjon abban a tekintetben, hogy a lefoglalt adatállományt később tudja-e olvasni. Hiszen az eleve a jogintézmény célja önmagában, a későbbi hozzáférhetőség és olvashatóság, mely az alapját adja annak, hogy a vizsgálatot le lehessen folytatni.
- [17] A bírság összegének meghatározásakor figyelemmel volt a jogellenes magatartás súlyára, ekként arra, hogy a felperes magatartásaival a Tptv. 61. §-ában foglaltak két fordulatát is megvalósította.
- [18] Rögzítette, hogy a valós tényállás feltárásának megghiúsítására irányultság az egyik legsúlyosabb szabálysértésnek minősül, mivel ennek következtében az alperes hatáskörét jelentős nehézséggel képes csak gyakorolni. Kiemelt fokkal vette figyelembe azt, hogy egyrészt a felperes két munkavállalója érintett lehetett a vizsgált magatartásban így az ő számítógépeik és mailboxaik tartalma különös jelentőséggel bír; másrészt hogy a felperes ügyvezetője átvette, és aláírta az eljárást megindító végzést és az adathordozókat kutatási másolatban birtokba vevő végzéseket, ekként tudomással bírt arról, hogy a tartalomra olvasható formában van szükség; harmadrészt hogy a felperes csupán a megsemmisített végzés elleni fellebbezésben jelezte, hogy saját informatikai szakértője számára a helyszíni kutatást követő napokban biztosította a kódolás feloldásához szükséges információkat. Jelentős súllyal vette figyelembe negyedrészt azt, hogy a felperes számos alkalommal nyújtott be olyan védekezést, amellyel az alperes számára titkosított iratra utalt, valamint ötödrészt, hogy a felperes tudomása ellenére a védett adatok leválogatása céljából tartott személyes találkozókön sem jelezte önként, hogy az adathordozók titkosítottak, csupán jelentős idő elteltével, felhívásra. Kiemelten súlyos fokkal vette figyelembe hatodrészt, hogy a felperes felhasználói fiókját véglegesen törölte, amely okból már nem lehet olyan informatikai környezetet teremteni, mint ami a helyszíni kutatás alkalmával fennállt.

- [19] Rámutatott, hogy az eljárás elhúzódását eredményező magatartás szintén súlyos szabálysértésnek minősül, mert késlelteti a tényállás feltárását, hiszen ha a felperes titkosításmentesen azonnal a rendelkezésére bocsátotta volna az adathordozókat, akkor további eljárási lépések szükségtelenek lettek volna, vagy kevesebb erőforrásra lett volna szüksége. Ténylegesen azonban csak korlátozott eljárási cselekményekre tudott sort keríteni, mert a lefoglalt adatokat megismerni nem tudta, ezért a vizsgálat irányának és a koncepció kialakításának az alapja hiányzott. Az értékelése szerint több hónapnyi késedelem jelentősnek tekinthető. Kiemelte, hogy a vizsgálók az EY informatikai szakértőjének segítségével csak egy évvel az eljárás megindítása után tudták az adatbázisokat átvizsgálni.
- [20] Az alperes megvizsgálta a felperes vagyoni helyzetét, és azt, hogy konkrétan mennyi volt a 2018. évben elért nettó árbevétele, amely 1%-a lehetett a megállapítható bírságmaximum a Tpvt. 61. § (3) bekezdése értelmében. Ekként a bírság összegét annak a 55 %-ában állapította meg, figyelemmel a jogellenes magatartás kiemelt súlyára, valamint úgy értékelte, hogy ez arányban áll a bírságolás céljával is, tekintettel a felperes pénzügyi helyzetére. Kiemelte, hogy a megismételt eljárás során a bírságösszeget 75%-ról közel 55%-ra csökkentette, mert a tényállás feltárásának megkülsítése körében utóbb már csak irányultságot állapított meg, eredményt nem.

A felperes keresete, az alperes védírata

- [21] A felperes elsődlegesen az alperes végzésének megsemmisítés melletti megváltoztatását, másodlagosan a végzés megsemmisítését és alperest új eljárás lefolytatására, valamint szakértő igénybevételére kötelezését, harmadlagosan a végzés bírság csökkentése melletti megváltoztatását, továbbá az alperes perköltségben történő marasztalását, egyúttal tárgyalás tartását kérte. Perköltséget igényelt.
- [22] Az ügy előzményeinek bemutatását követően előadta, hogy alperes eljárásával megsértette az általános közigazgatási rendtartásról szóló 2016. évi CL. törvény (a továbbiakban: Ákr.) 3. §, 6. §, 81. § (1) bekezdés, a Tpvt. 61. § (1), (6) bekezdés, 65. § (1) bekezdés rendelkezéseit.
- [23] Az álláspontja szerint az alperes által megállapított tényállás több szempontból hiányos és iratellenes. E körben hangsúlyozta, hogy a helyszíni kutatás alapján készült VJ/30-8/2018. számú jegyzőkönyvbe foglalt 1-2. számú végzés csupán a Tpvt. 65. § (5) bekezdése szerinti zár alá vételt tartalmazta, azonban a vizsgáló nem szolgáltatta fel felperest az adatok olvasható és másolható formában történő átadására, és nem élt a Tpvt. 65. § (1) bekezdése szerinti felhívással sem, ahogyan azt a VJ/30-10/2018. számú jegyzőkönyv álláspontja szerint iratellenesen tartalmazza. Rámutatott, az, hogy a titkosítás feloldása később sikertelennek bizonyult, nem befolyásolhatja felperes helyszíni kutatáskor tanúsított magatartásának értékelését, különös tekintettel arra, hogy a titkosítás-feloldás sikertelenségének oka nem tisztázódott. A végzés legsúlyosabb ténybeli hiányosságának tartotta, hogy az alperes nem állapította meg a titkosítás-feloldás sikertelenségének okát, amely az eljárási bírság kiszabását önmagában alaptalanná és jogszerűtlenné teszi, ugyanis ha a feloldás sikertelenségének oka a felperesre nem vezethető vissza, akkor magatartása sem tekinthető jogellenesnek.
- [24] Kifejtette, hogy alperes az eljárása során keverte a jogintézményeket, így az adatok hozzáférhetővé tételét, a kutatási másolat készítését, valamint az adatközlést. Rámutatott, hogy ezen eljárási cselekményeknek más a funkciója és mások az eljárás alá vont vállalkozások jogosultságai és kötelezettségei; a helyszíni kutatás alkalmával nem a Tpvt. 65. § (1) bekezdése szerinti adathordozó átadására került sor, hanem a 65/B. § (1) bekezdése szerinti másolatkészítésre, illetve 65. § (5) bekezdése szerinti zár alá vételre, továbbá rámutatott, hogy az olvashatóság később is biztosítható és annak a helyszíni kutatás alkalmával nem volt funkciója. Ezért érvelése értelmében – az olvashatóságot magába foglaló – a Tpvt. 65. § (1) bekezdése szerinti felhívás hiányában az olvashatóság követelménye nem volt számon kérhető. Kiemelte, hogy az eljárási cselekmény során a laptopok átkutatására, adattartalmának vizsgálatára nem került sor, az alperes mindössze másolatot készített a laptopok teljes merevlemezéről, ezért értelemszerűen ezen eljárási cselekmény

során az olvashatóság nem bírt jelentőséggel. Álláspontja szerint az alperes tévesen értelmezte a Tpvt. 65. § (1) bekezdését azáltal, hogy a kötelezettségre történő figyelmeztetést felhívásként értékelte, a jogi képviselő jogszabályi ismeretei nem pótolják a Tpvt. 65. § (1) bekezdése szerinti felhívást.

- [25] Azzal kapcsolatban, hogy a helyszínen nem tájékoztatta alperest a titkosításról, előadta, hogy ügyvezetője és jogi képviselője nem rendelkezik számítástechnikai szaktudással, így tőlük nem elvárható, hogy a titkosítás részleteiről tudomással bírjanak.
- [26] Az álláspontja szerint alperes az együttműködési kötelezettség tág értelmezése útján próbálja orvosolni azt, hogy felperes felé a Tpvt. 65. § (1) bekezdése szerinti felhívás és a titkosításra vonatkozó kérdésfeltevés kezdetben elmaradt, holott a másolatkészítés során azonnal tudott volt, hogy a harmadik adatállomány titkosított.
- [27] Álláspontja szerint az alperes minden kérésének, így a „jól megjelölt” együttműködésnek is eleget tett, a titkosítás közlése legfeljebb önkéntes adatszolgáltatásnak tekinthető, amelyre felperesnek nem volt jogi kötelezettsége, és ez nem is volt tőle elvárható.
- [28] Az együttműködési kötelezettség körében kifejtette, hogy alperesnek is fennáll ezen kötelezettsége, amely alapján elvárható lett volna tőle a helyszíni kutatás során, hogy kérdést tegyen fel felperesnek a titkosítással kapcsolatosan, amennyiben arról tájékoztatást szeretett volna kapni.
- [29] Azon tény kapcsán, miszerint nem tájékoztatta az alperest arról, hogy külső informatikai szakértője képes volt a titkosítást feloldani, előadta, hogy külső informatikai szakértőjének cselekményeire a helyszíni kutatást követően került sor, így a helyszíni kutatás során tanúsított magatartásának jogszerűségét nem befolyásolja sem a külső informatikai szakértő cselekménye, sem alperes ezzel kapcsolatos tájékoztatása. Kiemelte, hogy ugyanazt a tájékoztatást nyújtotta alperesnek 2018. november 3-án, mint külső informatikai szakértőjének. Rámutatott, hogy nem köteles alperest a belső vizsgálatairól tájékoztatni.
- [30] Előadta, hogy az alperes által kifogásolt magatartások az engedékenységi kérelem benyújtása előttiak, így az engedékenységi kérelemre hivatkozást alaptalannak tartotta.
- [31] Kifejtette, hogy alperes figyelmen kívül hagyta, hogy mi a többszereplős kartelleljáráásokra irányadó bírói gyakorlat, ugyanis ilyen esetekben az eljárás elhúzása csak akkor állapítható meg, ha az eljárás kizárólag az eljárás alá vont magatartása miatt nem került befejezésre.
- [32] Álláspontja szerint alperes a bírság kiszabása körében nem vette figyelembe a jogsértő magatartás súlyának változását, okszerűtlenül mérlegelt a valós tényállás feltárásának megghiúsítása kapcsán, és a Tpvt. 65. § (1) bekezdése szerinti felhívás kiadásának elmaradása folytán nem tudta alátámasztani, hogy a felperes célzatos magatartást tanúsított volna, a felperes pedig hozzáférést adott a mailboxok szinkronizálásához.
- [33] A profiltörlés kapcsán rámutatott, hogy a felhasználói profil nem tartalmazta elektronikus levelezését, így annak törlése nem irányulhatott a levelezés megsemmisítésére. Hangsúlyozta, hogy a felhasználói profil törlésére automatikusan és nem egyedi döntés alapján kerül sor, annak időpontját a felperes belső szabályzata határozta meg, ekként az nem az alperes eljárási cselekményének időpontjához kapcsolódott.
- [34] Kiemelte, hogy mint engedékenységi kérelmező, nem érdekelt a valós tényállás feltárásának megghiúsításában.
- [35] Álláspontja szerint alperes okszerűtlenül mérlegelt az eljárás elhúzódása tárgyában is, mivel nem tudta alátámasztani, hogy az kizárólag felperesnek tudható be; az alperes azon állítása, hogy a felperes a kartell kulcsszereplője, megalapozatlan. A véleménye szerint a titkosításról a tájékoztatás 2018. november 30-án megtörtént, így nyilvánvalóan okszerűtlen alperes következtetése, hogy az azt követő eljárási cselekményekre nem azért került sor, mert alperes nem tudta feloldani a titkosítást.
- [36] Indítványozta számítástechnikai szakértelemmel rendelkező magánszakértő szakvéleményének benyújtását, annak tisztázására, hogy egyrészt a titkosítás feloldásának sikertelensége nem felperes által rendelkezésre bocsátott kulcsokra vezethető vissza, másrészt hogy a titkosítás feloldásához felhasználói profil nem szükséges.

- [37] Az alperes védiratában kérte a kereset elutasítását, valamint a felperes perköltségben történő marasztalását a csatolt költségjegyzék alapján, továbbá tárgyalás tartását.
- [38] Az alperes megjegyezte, hogy az elsődleges kereseti kérelem nem megfelelő, mert a megváltoztatás és megsemmisítés egymást kizáró jogintézmények a közigazgatási perrendtartásról szóló 2017. évi I. törvény (Kp.) egyes rendelkezései alapján.
- [39] Rögzítette, hogy az alperes jelenleg sem fér hozzá a laptopjának tükörmásolatát tartalmazó merevlemezen lévő mailbox, valamint a leszinkronizált mailboxok tartalmához a helyszíni kutatás dátuma szerinti időállapotban.
- [40] Álláspontja szerint a tényállást teljes körűen feltárta, és a mérlegelés szempontjait megfelelően részletezve hozta meg döntését. Előadta, hogy az alperes az adatok olvasható és másolható formában történő átadására vonatkozó felszólítást már az ügyindító végzés átadásával illetve az adathordozók átadására való felhívásával megtette, a felperes rendszergazdájának nem csak az adatállományok titkosításával, hanem a titkosítás típusával is tisztában kellett lennie; a felperes köteles a vizsgálati eljárások során a kért adatállományok tekintetében mindenkor a rendelkezésre bocsátási kötelezettségének olvasható és másolható módon eleget tenni, a felperes Tpv. 65. § (1) bekezdésének értelmezésére vonatkozó álláspontja megalapozatlan, a kartell vizsgálatok bonyolultságára tekintettel is kiemelt jelentőséggel bír az adatállományok olvasható és másolható módon történő rendelkezésre bocsátása.
- [41] Hangsúlyozta, jogosítványainak kiürítését jelentené, ha a helyszíni kutatásról elhozott tükörmásolatokon lévő adatoknak nem kellene olvashatónak lenniük, az eljárás eredményességét veszélyeztetné, ha a hatóságnak kellene adathordozónként megállapítani a titkosítás fajtáját, majd egyenként felhívni az eljárás alá vontat az adatok olvasható hozzáférhetővé tételre.
- [42] Az együttműködési kötelezettség kérdésében fenntartotta, hogy az nem azonos a feltétlenül elkerülhetetlen eljárási cselekmények teljesítésével, a jóhiszemű együttműködés során az érdemi védekezési lehetőségei nem sérülnek, a versenyjogi vizsgálat során a hatóság és az eljárás alá vont érdeke is a tényállás pontos, alapos felderítése egy gyorsan és hatékony eljárással.
- [43] A bírság vonatkozásában kiemelte, hogy a mérlegelési jogkörrel szemben támasztott törvényi és a bírói gyakorlatban megkövetelt feltételek teljesültek, az összecszerülésében magas bírság megítélését a felperes bevételeihez mérten kell azt értékelni, az egyedi mérlegelés folytán más eljárásokban kiszabott bírságok irrelevánsak.
- [44] Kiemelte, hogy annak ellenére, hogy a mérlegelés szempontjai az új eljárásban megváltoztak, az eljárási bírság összege a felperes 2017. évi árbevétele és 2018. évi árbevétele között jelentős különbség miatt egyezik a korábban kiszabott összeggel.
- [45] Alaptalannak tartotta, hogy az eljárás elhúzása – tekintettel arra, hogy egy többszereplős kartell eljárásról van szó – nem vezethető vissza a felperes eljárására, mert felperes a vizsgálat kartell kulcsszereplőjének minősült, így a munkavállalói e-mail levelezésének ismerete nélkül nem lehet érdemben az eljárást folytatni; az a tény, hogy felperes később vált engedékenységi kérelmezővé, nem érinti a felperes kulcsszerepét; az eljárás folytatódásának ténye sem mentesíti felperest a magatartása által kialakított helyzet miatti felelősség alól.
- [46] Hangsúlyozta, azért nem irreleváns az, hogy a felperes mikor adta meg a titkosított adatállományokhoz való hozzáféréshez szükséges információkat az EY-nek, mert abban az időpontban már kétséget kizáróan szembesülnie kellett azzal felperesnek, hogy a lemásolt adatok kizárólag a titkosítást feloldó kulcs használatával válnak hozzáférhetővé. Felperes október 13-án saját külső szakértőjének a hozzáféréshez szükséges adatokat megadta, alperes részére azonban nemhogy a hozzáféréshez szükséges adatokat nem adta át, hanem arról a tényről is csak 2018. november 26-án tájékoztatta alperest, hogy a lemásolt adatállomány titkosítva van.
- [47] A célzatosság szempontjából jelentősnek tartotta, hogy a felperes munkavállalójának profilját annak ellenére törölte, hogy tudatában kellett lennie annak, hogy a felhasználói profil adatok szükségesek lehetnek a rajtaütésen lemásolt titkosított adatállományhoz történő hozzáféréshez, és annak törlése a hozzáférést véglegesen megghiúsíthatja. Kiemelte, hogy a felperes

annak is tudatában volt, hogy a vizsgált magatartás szempontjából kulcsszerepet játszik, amely megállapításra az is mutat, hogy felperes tisztában volt azzal, hogy alperes 2019. szeptember 9-ére tűzte ki a titkosítás mentesítését felperes közreműködésével, ennek ellenére törölte azon profiladatokat, amelyek szükségesek lettek volna a titkosítás feloldásához. Rámutatott, hogy bár a felperes tájékoztatta arról, hogy munkavállalójának munkaviszonya megszűnt, arról azonban hallgatott, hogy a levelezésével kapcsolatos fontos informatikai adatokat szándékozik megsemmisíteni. Irrelevánsnak tartotta, hogy a profiladatok megsemmisítését belső szabályzat írta elő, mert egyetlen belső szabályozás végrehajtása sem mentesít törvényben foglalt kötelezettségben foglaltak alól, vagyis hogy alperes részére olvasható formában kell hozzáférhetővé tenni az adatokat.

- [48] Utalt arra, hogy az eljárás elhúzását nem arra alapítottan állapította meg, hogy felperest a kartell kulcsszereplőjének tartja, hanem mert a vizsgálók számára a helyszíni kutatást követően nem voltak hozzáférhetőek a felperestől származó, a tényállás feltárásához szükséges adathordozók, illetve elektronikus adatok, így a felperes magatartására visszavezethetően a vizsgálók számos olyan eljárási cselekményt végeztek el, amelyre nem lett volna szükség abban az esetben, ha felperes már a helyszíni kutatás során eleget tesz törvényi kötelezettségének, azaz az adatokat olvasható és másolható formában adja át.
- [49] Szükségtelennek tartotta informatikai szakértő kirendelését jelen per jellege miatt, amely során az információtechnológiai kérdések csupán másodlagosak, még ha nem tekinthetők teljes egészében irrelevánsnak. A per elsődleges kérdéseinek a Tpvt. 61. § és 65. § szakaszainak értelmezését, másodlagosan a Tpvt. 67. § szakaszát, illetve mögöttes jelleggel az engedékenységek alkalmazásának kérdéseit, illetve a Tpvt. és az Ákr. vonatkozó alapelveit tartotta.

A bíróság döntése és annak jogi indokai

- [50] A felperes keresete – az alábbiak szerint – részben alapos.
- [51] A bíróság a fenti tényállást a felperes keresetlevele, az alperes védírata, a felek által a per során benyújtott írásbeli beadványok, a tárgyaláson elhangzott nyilatkozatok, valamint a rendelkezésre álló közigazgatási iratok alapján állapította meg.
- [52] A bíróság az alperes végzésének jogszerűségét eljárási és anyagi jogi szempontból, a Kp. 85. § (1) bekezdése alapján a kereseti kérelem korlátai között, a 4. § (1) és (3) bekezdéseiben, illetve 85. § (2) bekezdésében foglalt rendelkezésre figyelemmel a közigazgatási tevékenység megvalósításának időpontjában fennálló tények alapján vizsgálta. Az alperes az eljárási bírság kiszabásáról mérlegelési jogkörében döntött, így a Kp. 85. § (5) bekezdésében foglalt rendelkezés alapján a mérlegelési jogkörben megvalósított közigazgatási cselekmény jogszerűsége körében a bíróságnak azt is vizsgálnia kellett, hogy az alperes hatáskörét a mérlegelésre való felhatalmazásának keretei között gyakorolta-e, a mérlegelés szempontjai és azok okszerűsége a közigazgatási cselekményt tartalmazó iratból megállapíthatóak-e.
- [53] A felperes az eljárási bírság kiszabását mind jogalapjában, mindösszezszerűségében vitatta. A bíróság elsőként azt vizsgálta, hogy az eljárási bírság kiszabására jogszerűen került-e sor.
- [54] A Tpvt. 61. § (1) bekezdése szerint eljárási bírság szabható ki azzal szemben, aki az eljárás során olyan cselekményt végez vagy olyan magatartást tanúsít, amely az eljárás elhúzására, a valós tényállás feltárásának megghiúsítására irányul, vagy azt eredményezi, vagy kötelezettségét egyébként önhibájából megszegi. Aki a kötelezettségét önhibájából megszegi, azt a vizsgáló, illetve az eljáró versenytanács az okozott többletköltségek megtérítésére kötelezi.
- [55] A felperes arra hivatkozott, hogy a helyszíni kutatás alkalmával nem a Tpvt. 65. § (1) bekezdése szerinti adathordozó átadására került sor, hanem a 65/B. § (1) bekezdése szerinti másolatkészítésre, illetve 65. § (5) bekezdése szerinti zár alá vételre, valamint hogy az olvashatóság később is biztosítható, ezért a 65. § (1) bekezdése szerinti felhívás hiányában az olvashatóság követelménye nem volt rajta számon kérhető.

- [56] A Tptv. 65. § (1) bekezdése értelmében a vizsgáló vagy az eljáró versenytanács felhívására a számítástechnikai rendszeren vagy elektronikus adathordozón (a továbbiakban együtt: adathordozó) rögzített adatot az adathordozó birtokosa köteles olvasható és másolható formában hozzáférhetővé tenni.
- A (5) bekezdés szerint ha a dolog a helyszínen nem áll rendelkezésre, azt a vizsgáló úgy is zár alá veheti, hogy kötelezi a dolog birtokosát, hogy azt változatlan formában, meghatározott helyen és időben bocsássa a Gazdasági Versenyhivatal rendelkezésére.
- A Tptv. 65/B. § (1) bekezdése alapján ha a helyszíni kutatás során az adathordozó átvizsgálása a helyszínen az érintett tevékenysége rendeltetésszerű folytatásának aránytalanul hosszú ideig történő korlátozása nélkül nem lehetséges vagy az érintett ahhoz egyébként hozzájárul, az adathordozón fellelhető adatokról, iratokról a vizsgáló másolatot készít (a továbbiakban: kutatási másolat).
- [57] A bíróság az alperessel egyetértve a rendelkezésre álló adatok alapján azt állapította meg, hogy a felperes az ügyindító végzésben foglaltaknak nem tett eleget, adatszolgáltatási kötelezettségét nem teljesítette, ugyanis az általa átadott adathordozók a titkosítás okán nem voltak olvashatók, illetve a felhasználótörlesztés miatt a helyszíni kutatáskori levelezési állapot sem rekonstruálható. Amennyiben egy adat tartalma nem megismerhető, úgy értelemszerűen adatszolgáltatásról sem lehet beszélni, tehát az adat és annak tartalma egymástól elválaszthatóan nem értelmezhető. Megállapítható, hogy a felperes magatartása folytán az alperes számára az eljárása lefolytatásához nélkülözhetetlenül szükséges adatok, információk nem álltak teljes körűen rendelkezésre, azok beszerzése végett az alperes részéről további eljárási cselekmények foganatosítása vált szükségessé, a felperes magatartása ekként az eljárás elhúzódásához is vezetett.
- [58] A bíróság megjegyzi, hogy a Tptv. 61. § (1) bekezdése szerint amennyiben a magatartás következtében megvalósul az eljárás elhúzódása, az eljárási bírság kiszabható, függetlenül attól, hogy az adott magatartás ténylegesen az eljárás elhúzására irányult-e. A jelen esetben a felperes állítása szerint a magatartása jóhiszemű volt, és nem irányult az eljárás elhúzására, ugyanakkor a bíróság ezzel hivatkozással nem értett egyet. A felperes magatartásának irányultságára a feltárt tényállásban megállapított objektív körülményekből lehet következtetni, és akár a különálló, egyenként jogszerűnek minősülő magatartásokból is levonható az érintett személynek az eljárás elhúzására, a valós tényállás feltárásának megghiúsítására irányuló hozzáállására az okszerű következtetés. A fő szempont e körben az adott szituációban tanúsított viselkedés, amit erősíthetnek, vagy gyengíthetnek a vizsgált magatartást megelőzően és azt követően tanúsított cselekmények. A jelen ügyben a felperes annak ellenére nem tett eleget az eljárás folytatásához elengedhetetlenül szükséges kötelezettségének, hogy az alperes többször felhívta adatszolgáltatási kötelezettségére. A felperes a külső szakértővel történő együttműködése folytán – legkésőbb ebben az időpontban már – tisztában kellett, hogy legyen az adatok titkosítottságával, ha ez már nem volt számára egyértelmű a helyszíni kutatás alkalmával annak ellenére, hogy akkor és ott saját informatikusa is jelen volt. Erre figyelemmel megállapítható, hogy a felperes jobb tudomása ellenére, legalább 8 hónapon keresztül, alapos ok nélkül hallgatta el a titkosítással kapcsolatos ismeretét, amely miatt megállapítható, hogy magatartása az eljárás elhúzására, a valós tényállás feltárásának megghiúsítására irányult, függetlenül attól, hogy 2019. januárjában engedékenységi kérelmet nyújtott be. Az a körülmény, hogy az alperes a bizonyítékok értékelése alapján a felperes állításától eltérő következtetésre jutott, nem jelenti sem a tényállás tisztázási kötelezettség, sem a bizonyítékok okszerű mérlegelésének kötelezettsége megsértését.
- [59] A felperes sérelmezte, hogy a titkosítás-feloldás sikertelenségének oka nem tisztázódott. Mivel a felperes már a helyszíni kutatás során – de legkésőbb a külső szakértővel való együttműködése során – tudomással bírt arról, hogy az elektronikai rendszerei kettős titkosítással bírnak, és hogy ezáltal – a titkosítás feloldása nélkül – olvasható formában az adatok nem másolhatók, jelen ügyben nincs relevanciája, hogy milyen okból nem sikerült a titkosítás-feloldás, hiszen megállapítható – a korábbiakban részletesen kifejtettek szerint – egyrészt, hogy a felperes magatartása (kettős titkosítással ellátott adatátadás és ennek a ténynek az elhallgatása) a valós tényállás feltárásának

meghiúsítására irányult, másrészt hogy ez a két magatartás valóban az eljárás elhúzódsához vezetett.

- [60] Mindezek alapján megállapítható, hogy a felperes három magatartása a tényállásfeltárás meghiúsítására irányult, míg két magatartása az eljárás elhúzódsához vezetett, így az eljárási bírság kiszabására jogszerűen került sor, e részeiben a kereset alaptalan volt.
- [61] A bíróság az eljárási bírság összezszerűségére vonatkozó keresetrészeket az alábbiak szerint értékelte.
- [62] A Tptv. 61. § (3) bekezdése értelmében az eljárási bírság legkisebb összege vállalkozás esetében kétszázezer, vállalkozásnak nem minősülő természetes személy esetében ötvenezer forint, legmagasabb összege vállalkozás esetében az eljárási bírságot kiszabó végzés meghozatalát megelőző üzleti évben elért nettó árbevétel egy százaléka, vállalkozásnak nem minősülő természetes személy esetében ötszázezer forint.
- [63] A bírság összegét az eset összes körülményeire – így különösen a jogsérelem súlyára, a jogsértések számára, a magatartás felróhatóságára, az eljárást akadályozó vagy éppen segítő együttműködő magatartására – tekintettel kell meghatározni.
- [64] Az alperes helytállóan értékelte súlyosító körülményként azt, hogy a két – a vizsgált magatartásban feltehetően érintett – munkavállaló laptopjának és levelezésének tartalma különös jelentőséggel bírt; hogy felperes ügyvezetője tisztában volt azzal, hogy a tartalomra olvasható formában van szükség; hogy a felperes csak hosszú idő elteltével jelezte a kódolás feloldásához szükséges információkat; beadványaiban – az alperes számára – titkosított irat tartalmára utalt; valamint hogy a felperes a személyes találkozókon nem jelezte önként, hogy az adathordozók titkosítottak; továbbá hogy a felperes felhasználói fiókját véglegesen törölte.
- [65] Megállapítható ugyanakkor, hogy az alperes mérlegelése nem volt teljes és okszerű, mert indokolás nélkül nem vett számba olyan enyhítő körülményeket, amelyek a végzésében részletesen ismertetett tényállásból feltárhatók voltak, vagy további – az alperes által hivatalból ismert tények alapján – feltárandók lettek volna. Az alperes jogkörének elvonása nélkül a bíróság példaként emeli ki az alábbiakat.
- [66] Az alperes nem értékelte, hogy a felperes aktív közreműködésével váltak végül az adathordozók olvashatóvá, és e tény az alperes végzésének meghozatalakor már ismert volt. Az alperes nem vizsgálta annak kérdését, hogy a felperes magatartása milyen mértékben vezetett az eljárás elhúzódsához, hiszen az alapeljárásban az alperes más személyeket is bevont, és az sem került értékelésre, hogy milyen egyéb eljárási cselekmények zajlottak a dekódolással párhuzamosan. Nem értékelte alperes azt a szempontot sem, hogy eljárási bírság kiszabásának elhúzódsága (első-és másodfokú végzés, illetve azok megsemmisítése folytán a megismételtsége) az új eljárásra okot adó tényről (EY) függetlenül is kihatással volt a versenyfelügyeleti eljárás időszerűségére; e körben leegyszerűsítés a versenyfelügyeleti eljárás időszerűségét kizárólag az EY-ről való alperesi tudomásszerzéssel okozatban értékelni (különös tekintettel arra, hogy az alperes által elrendelt új eljárásról hozott döntés jogszerűsége nem volt jogvita tárgya).
- [67] A bíróság hangsúlyozza, hogy a számszerűsítés megalapozásaként az okszerűség és az arányosítás indokoltságának az igazolása szükséges. Mindez a konkrét esetre alkalmazott módon következik abból, hogy a mérlegelési jogkörben hozott közigazgatási határozat akkor jogszerű, ha a közigazgatási szerv a tényállást kellő mértékben feltárta, az eljárási szabályokat betartotta, a mérlegelés szempontjai megállapíthatóak, és a határozat indokolásából a bizonyítékok mérlegelésének okszerűsége kitűnik. Ebből következően a bíróság megállapította, hogy az alperes mérlegelési jogkörben hozott döntése jogszabálysértő, mert a végzésből a mérlegelés okszerűsége nem tűnik ki, mivel enyhítő körülményeket egyáltalán nem vizsgált.
- [68] A fentiek alapján a bíróság az alperes végzését a Kp. 85. § (5) bekezdésére figyelemmel, a Kp. 89. § (1) bekezdés b) pontja alapján megsemmisítette, és az alperest új eljárásra kötelezte. Az új eljárás során az alperesnek az eljárási bírság összegét a Tptv. 61. § (3) bekezdéseiben megfelelően kell

meghatározni a súlyosító és enyhítő körülmények pontos megjelölése mellett, valamint az összeg kiszámításának módjáról is számot kell adnia. Az újraértékelés során a korábban megállapított a bírságösszegetől az alperes kizárólag a felperes javára térhet el.

- [69] A bíróság elutasította a felperes szakértő kirendelésére vonatkozó indítványát, mert a titkosítás-feloldás sikertelenségének oka jelen ügy megítélése szerint irreleváns a korábban e körben már kifejtettek szerint.

Záró rész

- [70] A bíróság a Kp. 35. § (1) bekezdése alapján alkalmazandó, a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) 82. § (3) bekezdésében foglaltakra figyelemmel akként rendelkezett, hogy a felek maguk viselik a felmerült költségeiket, mert a felperes keresete részben volt alapos, ugyanis a végzés jogalapja fennállt, és a bírság összezszerűsége tekintetében bizonyult jogellenesnek.
- [71] Az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (a továbbiakban: Itv.) 62. § (1) bekezdés h) pontja alapján feljegyzett, az Itv. 45/A. § (2) bekezdése folytán alkalmazandó 42. § (1) bekezdés a) pontja szerinti mértékű kereseti illeték az alperesnek az Itv. 5. § (1) bekezdés c) pontja alapján fennálló személyes illetékmentessége folytán a Pp. 102. § (6) bekezdése alapján az állam terhén marad.
- [72] Az ítélet elleni fellebbezés lehetőségét a Kp. 99. § (1) bekezdése zárja ki.

Budapest, 2020. november 5.

dr. Huber Gábor s.k.
a tanács elnöke

dr. Surányi Katalin s.k.
előadó bíró

dr. Nagy Péter s.k.
bíró